

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 29.

Lýsingaprisur fyri petittregul: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fest
avsláttur í prísnum.

Leygardagin 22. juli 1939.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið — Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsum, preiðisvarnarskólum
og skrivstovum. Telf. 145.

13. árg.

Hví vilja javnaðarmenn, at landið skal taka stórsøluna við øllum høvuðsværunum, ið vit innflyta?

Hvor einasti keypmáður hevur ásmannað, at vorur fáast billigast við at keypa í stórum. Tað kann í mongum føri vera talan um fleiri oyrir pr. kg.

Vit flyta inn í landið vorur okkara í smáum. Tað yðjur jú við agentum fyri eitt ótal av firmum, og hvor agenturin gevst ikki, fyrr enn hann hevur selt eitt sindur. Hetta er okkara handilsmannagongd. Men henda mannagongdin er dýr. Hon kostar landi okkara í hundræðum av túsundum um árið.

Við bara einari stórsølu, sum landið, fólkið sjálvt átti, vildu vit spart hesi hundræð túsundini, og tí, men ikki bara tí, vilja vit, at landið skal taka sær um reiggj, skera íggjognum og taka alla stórsøluna í landinum. Hetta verður kanska at skerja onkran heildsolumann eitt sindur, men ongan vanliga keypmann. Tí kunnu keypmenn, fiskimenn og arbeidsmenn fylkjast um hetta mál við javnaðarmonnum.

Vit søgdu, at vit eisini av øðrum grundum bardust fyri einkarsolumállum. Vit skulu her nevna tveir høvuðsgrundir:

1) Fremjan av fólkaheilsuni við eini „rationellari“ umskipan av føðini, ið verður flutt fólkinum til landið.

2) Landið má hava fastatøkur á allari stórinflytan av vorum fyri at kunna tryggja fólkinum nóg mikil av føðivorum í krepptíðum.

Ein heilsugóður, sterkur ungdomur er tjóðarinnar dýrasti skattur. Uppá fólksins heilsu og arbeidsevni megu øll landsins framtøk, figgarliga og mentun-

arliga liv byggjast. Hetta er ein royndur lutur — ein knæsett setning millum allar vitugar og hugsandi menn.

Ein framburðstráandi tjóð skyldar tí fyrst og fremst at leggja allan doyðin á at fremja heilsuna, líkams- og sálarsstyrkina við vitugum fyriskipanum við-víkjandi fólksins føði, líkamsrokt og sálarspeking.

Tað er kunnugt, at vit nú geva okkara børnum t. d. handilsmjøl, ið ikki bert er „kemiskt“ frítt fyri livsevni (vitaminur), men tað er beinleiðis íblandað við giftugum evnum. Sama kann sigast um hitt hvíla sukrið og mangar aðrar vorur. Tað er dráp fyri líkamid.

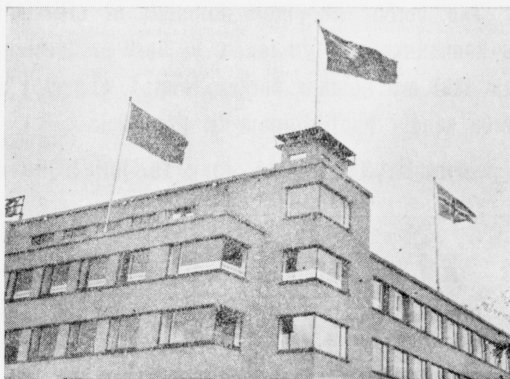
Við at einkarsolan kundi flutt korn inn í stórum og latið tað málid her, sluppu vit undan hesum skaðiliga mjólinum og fingi vitaminríkt og styrkjandi fínt mjøl í staðin. Soleiðis kundi gingist við nógvum, nógvum aðrum vorum. Ein einkarsola við stórvorum er so stalt ein tryggjan fyri sunnari, livgevandi føði — og soleiðis ein sterkur garður um friskeleika í fólkinum.

Øll rópa nú á lögtingið, hvørja ferð spenningurin millum tjóðirnar økst, og menn óttast fyri kríggi.

Men hvat kann lögtingið gera í eini knappar vending, tá ið tað stendur fullkomiliga ófyrirreikað bæði í vorugoymslu og allari „merkantilar“ fyriskipan? Einku av týðningi!

Hvøi landið eina fasta handilsskipan, vildi tað staðið heilt ódýrt sterkari og betri búgvíð av bjarga fólkinum føði í krepptíðum.

Hvat íslenskt blað skrivur um T. B.s frændavítjan í Íslandi.

Borg arbeidaranna í Reykjavík.

(Framhald.)

8. juli 1938:

Føroyingar á Þingvøllum. Fjølment á ítróttarvøllin í annað kvøld.

Føroysku boltspælararnir fóru til Þingvallar í gjár í boði ríkisstjórnarinnar. Á Lögbergi flutti Ólafur professari roðu um søgu Þingvallar. Síðan var farið í Halhøll til kaffiborð.

Farnir frá borðinum var farið niðan í Álmannagjá, og stægað var har eina stund. Vóru gestirnir mikið huglíknir av hesum fræga staði.

Annað kvøld hava gestirnir seinasta kappleikin her á hesum sinni, men áður hann fer fram, sýna teir tjóðans teirra og syngja kvæði sni, og K. R. genturnar sýna leikfimi. Aftaná at hava sæð leikni og stíl hesa ungu moyggja á Laugarvatni seinasta leygarkvøld, skilja vit, at dansk blóð vóru huglíknir av teimum. Øll leikni teirra eru undrunarsom og meiri hugtakandi, enn vit áður hava sæð í fimleiki her. Man eingin iðra seg eftir at vilja ítróttarvøllin í annaðkvøld kl. 8.

Mánadagin 10 juli:

Føroyingar siga farvæl í kvøld. Glæsiflig skítnaðarveitsta í gjárvøldið.

Boltleikararnir úr Føroyum siga landinum farvæl í kvøld. Teir fara heimafur við „Dronning Alexandrinu“. Seinasti leikur teirra var í gjárvøldið, og fór hann fram í oysandi regni. Úrslitið varð, at K. R. gjordi 8 mál og Føroyingar 1. Kl. 8 í gjárvøldið var hin eiginliga kvøduhátiðin fyri gest-

unum. Hon byrjaði við tí, at teir sýndu føroyska dansin, sum vakti ovurmiklan fagnað hjá áskoðarunum, ið vóru um 3000. Aftaná dansin fór fimleikasýning K. R. gentanna fram, ter sum høvdu verið í Danmark, undir leiðslu Bendikt Jacobssonar. Fall sýningin áskoðarunum ógvuliga væl og vakti óbrigðaðan athuga, genturnar eru eisini framúrskarandi leiknar.

So byrjaði kappleikin. — Spældu nú Føroyingar móti 1. flokks liði hjá K. R. við nokrum av meistara flokksliðnum uppi í. Leikurin stóð einans 1 tíma, og gjordi K. R. 3 mál í fyrsta hálvleiki og 5 í seinra hálvleiki. Føroyingar gjordu einans eitt mál í fyrsta hálvleiki.

Veðrið var ringt, meðan kappleikin fór fram, slagveður, regning, og gjordi tað Føroyingar ógviliga óvissar á malarvøllinum.

Straks tá ið leikurin var liðugur, vóðu Føroyingar kvøddir við dansi í Oddfellowhúsinum. Stuppu nógv færri til hesa veitslu enn ynsktu (plásstrot). Karlakórið Fostbræður setti skemtuna við songi Føroyingum til heiðurs — teir sýndu straks aftaná tjóðans teirra. Var dansað eina stund, og so gav Sigurjón Pétursson formaður móttakuvendurinnar Føroyingum gávur. Fekk felag teirra út-skorið bikar úr íslenskum víði, og á tí stóð: „Til minningar um Føreyjngaförina til Íslands 1939. Frá K. R.“ Afturat hesum fekk hvor teirra til gávu bókina — Ísland í myndum. Dam, lögtingsmaður, gav so K. R. bikar úr leiri, mikið fagurt. Øðrumegin á bikarinum var mynd av Føroyingi í tjóðbúnaði við bolli, og undir henni stóð 1892; tað

ár var fyrsta fótboltfelag stovnað í Føroyum. Hinumegin stóð mynd av Føroyingi í K. R. búnaði 1939. Røðan, ið Dam flutti í hesum føri, vakti miklan fagnað og mundu fagnaðar-kleppini aldri hildið uppat. Erlendur Pétursson takkaði fyri gávuna, og formaður Tvøroyrar boltfelags, Gunnar Petersen, takkaði fyri allar móttokurnar. Varð síðani dansað út á náttina.

Allir eru á einum máli um tað, at Føroyingar hava spælt við stórum „drengskapi“ og aldri sýnt ljótan og harðan leik. Er tað meiri enn sigast kann um ymsar aðrar gestir okkara.

Vit hava her tikið orðrætt upp aftur tað, ið „Alþýðublaðið“, eitt hið mest lisna blaðið í Íslandi hevur skrivað um T. B.s vítjan har uppi.

Ummælið hjá hinum bløðunum gekk í somu eitt.

I næsta blaði vilja vit endurprenta eitt interview, ið blaðið hevur haft við T. B.s formann, Gunnar Petersen.

Studenta- skúlin.

Vegna tess, at teir fyrstu studentarnir frá tí føroyska studentaskúlanum nú í summer finga studentapróg, er mikið sagt og skrivað um henda skúla sum eitt stórt framstig, og verður tað enn størri, tá ið vit fáa kostskúla, soleiðis at fátækir unglingar fáa alt frítt, bæði læru og kost og upphald. Tá fyrstani verður hesin skúli tað, ið hann av sonnum eigur at vera, nevnliga ein skúli fyri øll evnagóð ungfolk, ið hug hava at ganga á studentaskúla.

Sjálvandi verður skúlin eisini fyri tey, ið góð ráð hava; men tey koma at betala mest, meðan tey, ið ringari ráð hava, rinda minni, og hinu heilt fátæka fáa alt frítt. Sum nú er, er tað ógviliga torført hjá fátækum unglingum av bygd at nýta gagn av studentaskúlanum. Hetta er tvørígt og órættvíst og má harma øll rættshugsandi menniskju.

Orskokin til, at eg á hesum sinni skrivi um studentaskúlan, er tann, at „Tingakrossur“ nú um dagarnar skrivaði, at hann vónar, at vit framvegis kunna hava henda føroyska studentaskúlan og ikki tann danska, sum menn eru so beinasamir at bjóða okkum.

Vit javnaðarmenn hava bæði

Basar.

Ettlanin er at byggja fimleikarhøll í Servági, tess vegna fara vit undirskrivaðu at fyrireika basar fyri Servágs Ítróttarfelag, sum vit vóna at fáa loyvi at halda í heyst.

Um onkur er sannaður at styðja hesa fyrirøkt okkara, verða gávur til basarin við tokk móttíknar av undirskrivaðu.

Servágur, 6. mai 1939.

Virðingarmest.

Margretha av Skarði, Anna Dalsgaard Petersen, Sigríð Nielsen, Magnhild Joensen, Judith Hendriksen, Eily Jacobsen, Samuline Joensen, Estrid Hansen, Hanna Kristiansen, Peter Weihe, Peter Hentze Weihe, Erling Rasmussen, Arnhold Jacobsen, Rósing Rasmussen, Heine M. Nielsen.